

PESTPROTOCOL

Pestprotocol

Basisschool De Vlier
Maaslaan 197
5704 LD Helmond
Versie 2017

Inleiding

Het pestprotocol van basisschool De Vlier dient door samenwerking het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Nadruk ligt alvorens op voorkomen van pestgedrag.

Wij, medewerkers van basisschool De Vlier, vinden dat pesten een wezenlijk probleem is en zeer schadelijk kan zijn voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit probleem willen we samen aanpakken.

Daarom verplicht de school zich tot:

- Het bewust maken en het bewust houden van het probleem bij alle betrokkenen.
- Het gericht voorlichten van alle betrokkenen.
- Het organiseren van activiteiten ter verbetering van het groepsklimaat en schoolklimaat (preventieve aanpak).

Wanneer er toch gepest wordt betekent dit dat de school:

- Steun biedt aan het gepeste kind.
- Steun biedt aan de pester.
- De zwijgende middengroep betreft bij de oplossingen van het pestprobleem.
- Steun biedt aan de leerkracht.
- Steun biedt aan de ouders.

Doelstelling

Kinderen en medewerkers streven naar een pestvrije school.

Daar kinderen een groot deel van hun tijd op school doorbrengen, moet de school er alles aan doen een zo veilig mogelijke omgeving te creëren.

Uitgangspunten:

- Pesten moet door alle partijen (leerlingen, medewerkers en ouders) als een probleem worden gezien. De school moet preventief bezig zijn om pestgedrag te voorkomen.
- Leerkrachten moeten pesten kunnen signaleren en duidelijk stelling durven en willen nemen.
- In het gedrag van het personeel moeten kinderen kunnen zien dat wij respect hebben voor elkaar en voor alle kinderen op onze school.
- Onze school moet beschikken over een herkenbare aanpak.
- Kinderen die gepest worden moeten zich veilig voelen bij het aangeven wat hen overkomt. Zij kunnen dit doen bij de eigen leerkracht, andere leerkracht, anti-pestcoördinator, directie of vertrouwenspersoon.
- Andere kinderen moeten zich veilig voelen om geconstateerd pestgedrag te melden bij één van bovengenoemde personen.

Mochten ouders menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van het pestprobleem, dan kunnen zij de contactpersoon voor kinderen en ouders inschakelen. Deze maakt melding bij de klachtencommissie die het probleem verder onderzoekt en het bevoegd gezag zal adviseren.

Activiteiten in het kader van preventie

Een positief leer- en leefklimaat geeft voor het kind meer binding met de school waardoor pestgedrag zal afnemen. Een kind dat lekker in zijn vel zit en graag naar school gaat heeft geen reden om anderen te pesten.

Leerkracht zijn heeft niet alleen te maken met de manier waarop het onderwijs vormgegeven wordt. Het heeft ook te maken met hoe jij omgaat met kinderen en hoe de kinderen met elkaar omgaan. Dat noemen we opvoedingsstijl.

Ieder mens vindt het fijn om er te mogen zijn, om gezien te worden, om belangrijk genoeg te zijn voor een ander. Om belangstelling te krijgen, een knipoog, een duim, een hand, een begrijpende blik. Leerkrachten zijn belangrijk voor kinderen. De kinderen, die in jouw klas zitten en op school aanwezig zijn, willen zich veilig en geborgen voelen.

Dit laten we zien in kleine dingen:

- De inlooptijd 's morgens en 's middags, de leerkracht ontvangt de kinderen, heeft een vriendelijk woord voor eenieder.
- Gedragsregels met de kinderen in de klas opstellen en bespreken ('Gouden weken')
- Gedrag bespreken, met daarbij de focus op gewenst gedrag, maar ook de gevolgen van niet gewenst gedrag.
- Complimenten uitdelen, door de leerkracht en door kinderen onderling.
- De kinderen verantwoordelijk maken voor hun eigen gedrag, een gesprek aangaan.
- Zelfstandigheid bevorderen.
- Positief benaderen.
- "Er zijn" voor de leerlingen, wanneer zij problemen ervaren.

Start schooljaar wordt er aandacht besteed aan de positieve groepsvorming. Dit wordt gedaan aan de hand van de handleiding 'De gouden weken'.

Ook staan de eerste weken na de kerst- en meivakantie in het teken van werken aan een positief groepsklimaat.

Aanbod van lessen en (andere) materialen sociaal-emotionele ontwikkeling:

- Groep 1-2 : Kwink
- Groep 3 t/m 8 : Kwink
- Groep 5 t/m 8 : Invullen leerlingvragenlijsten van Zien

De laatste jaren heeft het team veel aandacht besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. We hebben onze kennis vergroot t.a.v. een aantal zaken zoals ADHD, faalangst en autisme, meer- en hoogbegaafdheid.

De school organiseert activiteiten die een positieve invloed hebben op het groepsgevoel en die er mede voor zorgen dat onze kinderen graag naar school gaan:

- Open Podium
- Introductieactiviteiten start schooljaar
- Trektocht groep 7
- Schoolverlaterskamp groep 8
- Project 'Klien It' groep 8
- Diverse excursies
- Verjaardag leerkrachten
- Deelname aanbod kunstencentrum

Daarnaast worden er in, samenwerking met de oudercommissie, onderstaande activiteiten georganiseerd:

- Vieringen bij feestdagen (Sinterklaas – Kerst – Carnaval – Pasen)
- Sportdag
- Schoolreisje/culturele dag

De oudercommissie organiseert zelf ook een aantal activiteiten, waaronder:

- Deelname avondvierdaagse
- Deelname sporttoernooien

Als er dan toch gepest wordt

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer toch nog gepest wordt.

Dan handelen wij als school als volgt:

De gepeste ondersteuning geven:

De leerkracht neemt de gepeste serieus en geeft aan actie te gaan ondernemen en deelt hiermee zijn/haar zorg.

De pester stoppen:

De leerkracht gaat in gesprek met de pester en geeft hierbij aan het gedrag van de pester af te keuren. Daarnaast wordt de pester gewezen op de gemaakte afspraken en omgangsregels. Eventueel stelt de leerkracht hier sancties tegenover.

De leerkracht doet melding van het gebeurde in het voortgangsbericht.

Ouders/verzorgers van het gepeste kind en de pester worden op de hoogte gebracht.

Wanneer blijkt dat het pesten door blijft gaan (ondanks bovengenoemde inspanningen) worden er activiteiten ondernomen volgens het principe van de *vijfsporenaanpak*.

Vijfsporenaanpak

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind praten over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Indien nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining.

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- Zo nodig zorgen voor deskundige hulp, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.
- Strafmaatregel bepalen.

3. De middengroep (meelopers) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij. De zwijgende middengroep proberen te mobiliseren.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Ouders op de hoogte brengen.

4. De leerkrachten:

- Inschakelen van de anti-pestcoördinator.
- Gemaakte afspraken doorgeven aan collega's.
- Collectieve controle op gemaakte afspraken. Bespreken in teamvergaderingen c.q. bouwoverleg n.a.v. meldingen op de voortgangsberichten.
- Leerkrachten moeten informatie hebben over de achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en soorten aanpakken. Zo kan het probleem adequaat worden aangepakt. Informatie kan worden verstrekt door de anti-pestcoördinator.
- Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien is de inschakeling van de contactpersoon voor ouders en leerlingen op school mogelijk. Er kan een klacht ingediend worden bij de klachtencommissie. Deze commissie hoort klager en aangeklaagde; wint advies in bij deskundigen en adviseert het bevoegd gezag welke activiteiten uitgevoerd kunnen worden.

5. De ouders:

- Ouders moeten tijdig op de hoogte gebracht worden bij vermoedens en constatering. Dit gebeurt door de leerkracht en directie.
- Er kunnen individuele oudergesprekken worden gehouden of als het nodig mocht zijn ouderavonden voor alle ouders van de desbetreffende groep(en). Dit gebeurt door de leerkracht in overleg met de directie en de anti-pestcoördinator.
- Ouders die zich zorgen maken over pesten, worden serieus genomen. Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning. (GGD opvoedondersteuner Wendy Bergman; wijkagent Ronald Pennekamp)
- Wanneer ouders het pesten niet willen zien en geen medewerking willen verlenen aan de oplossing van dit probleem, wordt de leerplichtambtenaar geïnformeerd. Daarna kan worden overgegaan tot schorsing c/q verwijdering van de pester (zie 'Procedure ontzegging toegang verwijdering van een leerling').

Het digitaal pesten

In deze tijd van smartphones, internet, social media, etc. Is er een hele nieuwe vorm van pesten ontstaan; 'cyberpesten' (ook wel digitaal pesten genoemd).

Cyberpesten

Cyberpesten is een vorm van pesten waarbij pesters herhaaldelijk gebruik maken van elektronische media zoals internet of mobiele telefonie, met als doel macht uit te oefenen op die persoon. Dit gebeurt door de ander kwetsend materiaal toe te zenden, of door kwetsende dingen over iemand te verspreiden.

Pesten via het internet en smartphones is vaak harder en gemener dan op bijvoorbeeld het schoolplein of in de gangen. De pester kan immers anoniem blijven. Bovendien kan de gepeste de situatie nooit vermijden en is hij zelfs in de thuisomgeving niet meer veilig. Digitaal pesten vindt voornamelijk plaats buitenschooltijden, maar beïnvloedt wel het pedagogisch klimaat in de klas en dus ook de lessen.

Activiteiten in het kader van preventie

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid. Hoe werken we daar in de klas aan?

- Werken met het pestprotocol.
- Deelname aan 'De week van de mediawijsheid' (schoolbreed).
- De manier waarop we kinderen begeleiden op het internet.
- Leerkrachten tonen interesse in wat kinderen op het internet en op hun smartphone doen.
- Klassengesprekken over het onderwerp 'veilig internet en social media gebruik'.
- Leerlingen moeten zich bewust worden van het oude adagium 'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'
- Leerlingen moeten zich leren beheersen, simpelweg tot 10 tellen als iets of iemand op internet of social media hen irriteert.

Op school zijn regels en afspraken omtrent computer, tablet, laptop en internet gebruik. Deze regels en afspraken komen op het volgende neer:

- Leerlingen maken op school geen gebruik van social media.
- Zij gebruiken internet alleen voor schoolse doeleinden mits anders is afgesproken met de leerkracht.
- Wanneer leerlingen een website tegenkomen waarvan ze niet weten of ze deze kunnen gebruiken of mogen bezoeken, vragen zij de leerkracht om hulp.

Kinderen mogen over het algemeen geen telefoon meenemen naar school. Gebeurt dit toch, omdat zij deze nodig hebben direct na school, dan leveren zij deze aan het begin van de dag in bij de eigen leerkracht en krijgen zij deze aan het einde van de dag weer terug.

Ook op schoolreisjes, schoolkampen en trektochten is het meenemen van een telefoon verboden.

Voor maatregelen en sancties gelden dezelfde activiteiten die genoemd zijn in dit protocol.

Sanctiebeleid

Bij pestbeleid hoort ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Gedrag	Sanctie	Door	Verslaglegging
Enmalig geconstateerd pestgedrag	<ul style="list-style-type: none">- Gesprek over omgangsregels- Ingaan op eventuele sancties- Melden bij ouders	Leerkracht	Voortgangsbericht
Pesten blijft doorgaan	<ul style="list-style-type: none">- Straffend gesprek- Strafmaatregel- Gesprek ouders	Leerkracht in overleg met anti-pestcoördinator	Dossier
Negatief gedrag blijft doorgaan. Er is geen verbetering merkbaar	<ul style="list-style-type: none">- Schorsing- Verwijdering	Directie in overleg met algemeen directeur en bevoegd gezag	Dossier

Bijlagen

Bijlage 1 - Omgangsregels van onze school

Schoolbreed wordt de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling 'Kwink' gehanteerd. Hierin wordt gesproken over 'Kwink van de week'. Dit zijn algemene omgangsregels die door heel de school zichtbaar zijn en toegepast worden.

Daarnaast stelt iedere groep aan het begin van het schooljaar, in de eerder vernoemde 'Gouden weken', klassenregels op. De leerlingen en leerkracht stellen regels en afspraken op met betrekking tot de omgang met elkaar. Deze worden in de klas opgehangen en zeker in het begin met regelmaat geëvalueerd. Dit past in de handleiding 'De gouden weken' en zorgt voor een positieve groepsvorming wat weer resulteert in het voorkomen van pestgedrag.

Hier volgen regels die voor alle groepen kunnen gelden:

- Behandel een ander zoals je zelf graag behandeld wil worden.
- Wij blijven van elkaar en elkaars spullen af.
- Wanneer je kwaad bent is slaan, schoppen, krabben e.d. geen oplossing. Wij praten eerst met elkaar, lukt dit niet ga dan naar een leerkracht.
- Niemand wordt beoordeelt op zijn uiterlijk.
- Uitslachten, negeren, buitensluiten, dreigen, dingen afpakken, wordt niet geaccepteerd.
- Wanneer iemand zich niet aan bovenstaande regels houdt, dan spreken wij elkaar hierop aan.

Bijlage 2 - Kenmerken van een positief klassenklimaat

- De leerkracht geeft ruimte tot het uiten van gevoelens.
- De leerkracht let meer op de dingen die goed gaan, dan op de dingen die verkeerd gaan en benoemt die ook.
- Kritiek wordt niet vermeden maar wordt zonder negatieve emotionele lading gegeven. Dus geen persoonlijke kritiek, maar gericht op het gedrag.
- Kinderen worden niet stereotype geëtiketteerd.
- Geen te grote prestatiedruk en onderlinge competitie.
- De leerkracht heeft aandacht voor elk individu.
- De leerkracht creëert situaties waarin kinderen kunnen samenwerken. (coöperatief leren)
- De leerkracht besteedt aandacht aan sociale vaardigheden.
- De leerkracht is consistent en betrouwbaar in zijn gedrag.
- Omgangsregels die voor de leerlingen gelden, gelden ook voor de leerkracht.
- De leerkracht accepteert / gaat in op kritiek die leerlingen hem geven.
- Leerlingen hebben de ruimte om mee te denken / mee te beslissen.
- De leerkracht heeft oog voor verschillen, verdoezelt ze niet en accepteert ze (anders is gewoon).
- De leerkracht luistert naar kinderen en neemt ze serieus.
- Ruzies worden beschouwd als bij het leven horend en leerlingen wordt geleerd daarmee om te gaan.
- Corrigeren van dichtbij, complimenteren (mag) op afstand.

Bijlage 3 - Literatuur

Geraadpleegde literatuur:

- Pesten gedaan ermee Gie Deboutte
- Informatiemap "De veilige school" Uitgave GS Jan van Brabant Deltaweg
- Lesmodule: Pesten, dat pikken we niet! Antrocine Productions
- Pesten en gehandicapte kinderen. Marja Baeten, Jos van Hest
- Pestschrift Jopla
- Lespakket: "Wat je pest ben je zelf"
- Pesten op school. Nationaal onderwijspakket tegen pesten.
- Pesten 2. Lessuggesties voor midden- en onderbouw in het basisonderwijs.
- Artikelen van Bob van der Meer. Lid van de kerncommissie "De veilige School"
- Handleiding "De gouden weken" Marloes vd Reek en Eefje Vos

Kinderboeken

• Het achtste groepje tegen Soepie	Jacques Vriens
• Boy	Roald Dahl
• Vechten met Veronica	Marilyn Sacks
• Buitenspel	Evert Hartman
• Tirannen	Aidan Chambers
• De weglopers	Ruth Thomas
• We noemen hem Anna	Peter Pohl